

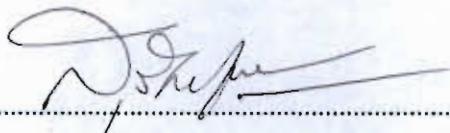
การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

ภูมิเดช สุขอ้วน

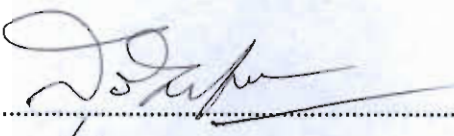
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กุมภาพันธ์ 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ภูมิเดช สุขฮ้วน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
วันที่ 17 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ กรรมการสอบงานนิพนธ์ที่กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้รับทราบแนวทางในการศึกษาวิจัย และการเขียนงานนิพนธ์ในครั้งนี้จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเครื่องมือในการวิจัยให้มีคุณภาพ และขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18 ผู้บริหาร และครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นอย่างสูง ที่ให้คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ตลอดจน ครู อาจารย์และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ ตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

ภูมิเดช สุขอ้วน

56990233: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู/ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

ภูมิเดช สุขอ้วน: การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี (TEACHERS' PARTICIPATION ON STUDENTS
CARING AND SUPPORTING OPERATION SYSTEM IN SUANKULARB WITTAYALAI
CHONBURI SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICES AREA
OFFICE 18) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ค. 92 หน้า, ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ในปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้น 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .37-.75 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (*t-test*) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านการส่งค่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
สภาพทั่วไปของ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี	9
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม	13
รูปแบบของการมีส่วนร่วม	15
กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	19
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก	80
ภาคผนวก ข	84
ภาคผนวก ค	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามชั้นเรียนและจำนวนห้องเรียน ปีการศึกษา 2556	12
2	จำนวนและร้อยละของครูที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน	48
3	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยจำแนกเป็นรายด้าน	49
4	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	50
5	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียน	51
6	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการส่งเสริมนักเรียน	52
7	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	53
8	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการส่งต่อ	54
9	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ	56
11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูใน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	56
12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	57
13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูใน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	58
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	60
15 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี	91

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	กระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนของครูณะแนว	31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวทางการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งการพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็มีปรากฏ เช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นภาพจากความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 6) ได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนให้สถานศึกษานำกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริม พัฒนา การช่วยเหลือ แก้ไข การส่งต่อไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง โดยได้กำหนดแผนปฏิบัติงานไว้ 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร และครูอาจารย์ไปสู่ความรับผิดชอบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ระยะที่ 2 พัฒนาระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส และวางระบบในโรงเรียน ระยะที่ 3 เสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน ระยะที่ 4 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานเข้าสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 หน้า ข) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นการดำเนินงานที่มี
 ประสิทธิภาพระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 และกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิตได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
 ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานในการปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครูอาจารย์ให้
 ส่งเสริม ดูแลพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมวางระบบที่สร้างความมั่นใจว่า นักเรียน
 ทุกคนมีครูอาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครู
 อาจารย์มีความใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียนชุมชนเชื่อมประสานและรวมกลุ่มกันเป็น
 เครือข่าย ช่วยเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียนตลอดจนประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชนและ
 ผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริมพัฒนานักเรียนและ
 เยาวชนในรูปเครือข่ายสหวิชาชีพ

เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งแบ่งเป็นหน่วยที่สนับสนุนและส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ของสถานศึกษาภายในสังกัด รวมทั้งการประสานติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานนั้น นำนโยบาย
 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา กระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการดูแล
 จะต้องช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จริงจัง ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีและขยายผลไปยัง
 สถานศึกษาอื่น ๆ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง
 อย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุขมีความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะใน
 การตัดสินใจการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนที่จำเป็นต้องศึกษา
 หรือประเมินผลการปฏิบัติงานให้ทราบถึงวิธีการ กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัด
 มีคุณภาพ และตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มี
 กระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
 ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ
 ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ระบบการดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2556,
 หน้า 35)

จากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
 ที่ผ่านมายังไม่ปรากฏผลการดำเนินงานว่าบรรลุผลสำเร็จ โดยงานในกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน
 ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติของนักเรียน โดยตรง ได้มีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญใน
 การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์

จากการดำเนินงานของกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียนที่ผ่านมาพบว่าปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรงที่มีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ มาจากนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่าง ๆ มากมายเช่น หนีเรียน ขาดเรียน สูบบุหรี่ ดื่มสุรา แต่งกายไม่เหมาะสม ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท และรวมไปถึงอาการป่วยทางจิตที่เรียกร่องความสนใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ของนักเรียนจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียน ขาดด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านความประพฤติ ด้านครอบครัว ดังนั้นทางโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จึงใช้ให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยดูแลกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งมีเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบได้หรือรับการประเมินได้ (โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี, 2556, หน้า 25)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ ดังนี้

1. ผลของการวิจัย ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. นำผลวิจัยที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้ดีขึ้น
3. นำผลการวิจัย การมีส่วนร่วมไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมและสร้างเสริมศรัทธาในการดำเนินงานระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามในการวิจัย

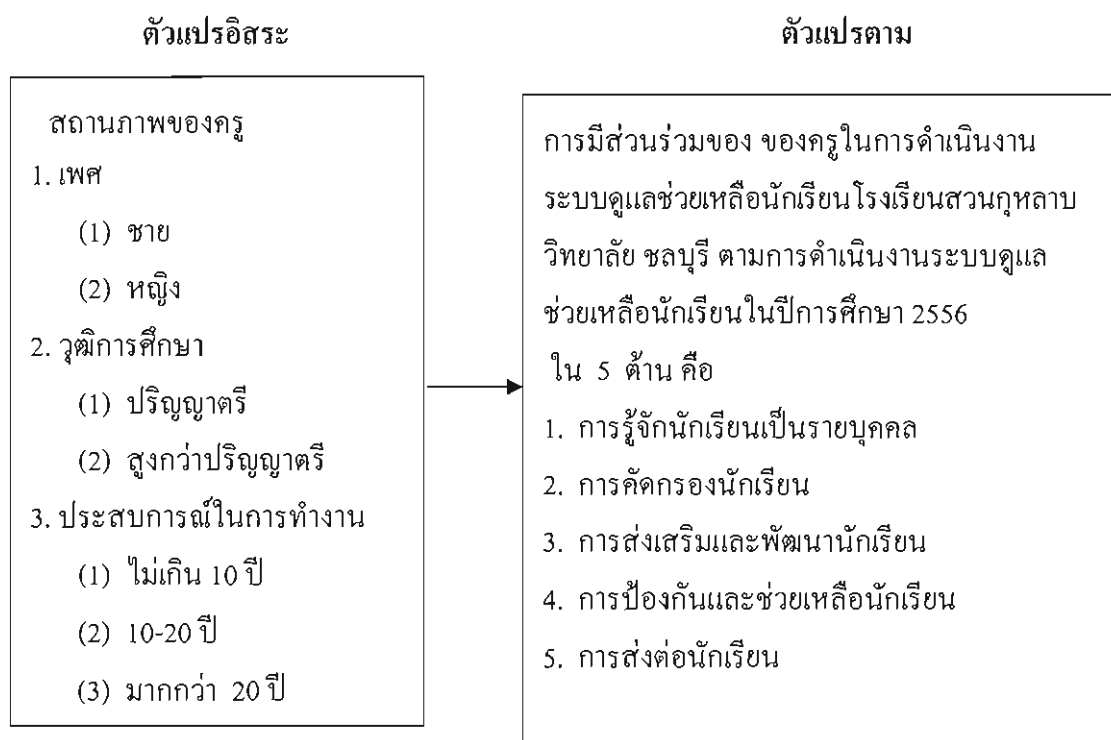
1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรีอยู่ในระดับใด
2. ครูที่มีเพศแตกต่างกันระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี แตกต่างกันหรือไม่
3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี แตกต่างกันหรือไม่
4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี แตกต่างกัน
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1981, p. 6) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 37) เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดองค์ประกอบหลักในการดำเนินงานไว้ 5 ประการคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ด้าน คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1981, p. 6) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 37) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปีการศึกษา 2556 ใน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 37) จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำนวน 62 คน และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จำนวนทั้งหมด 62 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งหมายรวมถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของจิตใจที่ทำให้บุคคลสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง และมีส่วนดำเนินการ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่การกำหนดกรอบความคิด จากบุคคลภายนอกหรือองค์กรที่บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมใน ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนรูปแบบการตัดสินใจของบุคคลในการจัดการ เกี่ยวกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ จะต้องทำเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิตในทุก ๆ ด้านของตนเองที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น

3. การมีส่วนร่วมของครูในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลร่วมกับบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้มีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และจัดทำระเบียบสะสม แล้วนำมาวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูล โดยการออกไปเยี่ยมบ้านพบผู้ปกครองนักเรียน และโรงเรียน จัดเวลาและอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

3.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การคัดกรองนักเรียนตามวิธีการคัดกรองที่ได้มาตรฐาน เหมาะสมตามสภาพจริง จำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มนักเรียน มีการชี้แจงข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองนักเรียนมีความน่าเชื่อถือ ผู้ปกครองยอมรับและรักษาความลับของผลการคัดกรองนักเรียนตามการวิเคราะห์คัดกรองของโรงเรียน ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้อง

3.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในความดูแลของครูที่ปรึกษามีการสำรวจความสำคัญของนักเรียนในการจัดกิจกรรม จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่ครูที่ปรึกษา จัดกิจกรรมโฮมรูมและมีการบันทึกการจัดกิจกรรม การจัดประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้กำลังใจและแก้ปัญหาร่วมกับผู้ปกครอง มีการประเมินผลและสรุปรายงานในการดำเนินงานส่งเสริมให้นักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง โดยมีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ใช้หลักจิตวิทยาช่วยรื้อในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง มีกิจกรรม ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น การค่ายเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา จัดบรรยายภาคภายในสถานศึกษาให้ร่มรื่น น่ายู่ มีการรายงานและประเมินผลการดำเนินงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน เพื่อให้ครูได้สังเกตเห็นถึงปัญหาที่พบและนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ร่วมกัน

3.5 การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการแยกกลุ่ม นักเรียนเป็นกลุ่มมีปัญหาอย่างชัดเจน เพื่อทำการช่วยเหลือและส่งต่อ ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึง ความจำเป็นในการส่งต่ออย่างมีเหตุผล มีการประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน สถานศึกษา ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก สถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาย่างทันทั่วถึง โดยสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ วิทยากร และบุคลากรในการส่งต่อนักเรียน มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อรายงาน ให้หน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

4. ครู หมายถึง ครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และ ทำหน้าที่ครูประจำชั้น นักเรียนซึ่งมีหน้าที่ศึกษารวบรวมข้อมูล ด้านประวัติส่วนตัวของนักเรียน ประวัติการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับพฤติกรรม

5. เพศ หมายถึง เพศของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ ชาย และหญิง

6. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ ปริญญาตรีและสูงกว่า ปริญญาตรี

7. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูปฏิบัติงานนับตั้งแต่เริ่มทำงาน ในตำแหน่งครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 ระดับ

7.1 ไม่เกิน 10 ปี หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติราชการไม่เกิน 10 ปี

7.2 10-20 ปี หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติราชการ ตั้งแต่ 10-20 ปี

7.3 มากกว่า 20 ปี หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติราชการ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

8. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี หมายถึง โรงเรียนสหศึกษา เปิดสอนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สถานที่ตั้ง 8 หมู่ 3 ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20230 โทรศัพท์ 038-190040 โทรสาร 038-345779 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา ระดับภูมิภาค ที่เรียกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรีและระยอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี สภาพปัจจุบัน และปัญหาของการมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากเอกสารงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ โดยนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
2. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
3. รูปแบบของการมีส่วนร่วม
4. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยมุ่งเน้นที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี เท่านั้น โดยศึกษาจากจำนวนครูที่ปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา รวมทั้งหมด 62 คน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรีนั้น ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้วางทิศทางขององค์กร โดยกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี (โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี, 2556, หน้า 2) ดังนี้

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สถานที่ตั้ง 8 หมู่ 3 ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20230 โทรศัพท์ 038-190040 โทรสาร 038-345779 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พื้นที่ 25 ไร่

สภาพและลักษณะของชุมชน

สภาพทางภูมิศาสตร์ อำเภอศรีราชา ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลาดเนิน มีภูเขาเล็ก ๆ ตั้งกระจายอยู่ทั่วไป ทิศเหนือจดอำเภอเมืองชลบุรี ทิศใต้จดอำเภอบางละมุง

ทิศตะวันออกจดอำเภอปลวกแดง ฝั่งทะเล อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พื้นที่อำเภอศรีราชา เป็นเขตกิ่งเกษตรกรรมและกิ่งอุตสาหกรรม ซึ่งมีแนวโน้มว่าอุตสาหกรรมจะก้าวนำเกษตรกรรม เนื่องจากการพัฒนาโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง อาชีพ ของเกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ปลูกอ้อย มันสำปะหลัง สวนผลไม้ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 65 อาชีพธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 25 อาชีพเกษตรกรร้อยละ 7 รับราชการร้อยละ 1 ไม่ได้ประกอบอาชีพแน่นอนร้อยละ 2

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ตั้งอยู่ในนิคมอมตะซิตี้ ตำบลบ่อวิน อยู่ห่างจาก ที่ว่าการอำเภอศรีราชา 37 กิโลเมตร สภาพโดยรอบของโรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณ นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ ระยอง ประชาชนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นฐานมาจากต่างจังหวัด เพื่อมาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

วิสัยทัศน์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล ก้าวล้ำเทคโนโลยี สร้างภาวะความเป็นผู้นำ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีสุนทรียภาพ มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย มีทักษะดำรงชีวิต ชีวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และ อยู่ในสังคมโลกอย่างมีความสุข

พันธกิจโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษา
2. พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ โดยใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้เรียนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีภาวะผู้นำ
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และสามารถ ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
4. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าประสงค์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีภาวะความเป็นผู้นำสร้างและนำเสนอ ผลงานได้อย่างสร้างสรรค์
3. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ
4. โรงเรียนมีการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

1. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการตามมาตรฐานการศึกษาพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
2. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างจิตสำนึกในความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับ โอกาสทางการศึกษาและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
5. พัฒนาและส่งเสริมครูให้มีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียน บ้าน ชุมชน องค์กรศาสนา สถาบันวิชาการ องค์กรภาครัฐ และเอกชนในการบริหารจัดการศึกษา

อัตลักษณ์ ลูกสวนฯชด สุภาพชน คนดี มีคุณธรรม

เอกลักษณ์ ลูกสวนฯชด ยิ้มไหว้ ทักทาย สืบสานวัฒนธรรมไทย

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้อำนวยการ	1	คน
ครู	25	คน
ครูผู้ช่วย	29	คน
พนักงานราชการ	4	คน
ครูอัตราจ้าง	3	คน
ลูกจ้างชั่วคราว	1	คน

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

1. อาคารเรียนถาวร	12	ห้อง
2. อาคารชั่วคราว	15	ห้อง
3. อาคารเอนกประสงค์	-	ห้อง
4. ห้องพักครู	3	ห้อง
5. ห้องดนตรีไทย	1	ห้อง
6. ห้องดนตรีสากล	1	ห้อง
7. ห้องเรียนคอมพิวเตอร์	2	ห้อง
8. ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	1	ห้อง

9. ห้องพยาบาล	1	ห้อง
10. ห้องสมุด	1	ห้อง
11. ห้อง E - Learning	1	ห้อง
12. ห้องวิชาการ	1	ห้อง
13. ห้องธุรการ	1	ห้อง
14. ห้องคณะกรรมการนักเรียน	1	ห้อง
15. โรงอาหารชั่วคราว	1	ห้อง
16. ห้องสุขา		
- ห้องสุขา นักเรียนชาย	10	ห้อง
- ห้องสุขา นักเรียนหญิง	13	ห้อง
- ห้องสุขาครู	3	ห้อง

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามชั้นเรียนและจำนวนห้องเรียน ปีการศึกษา 2556 (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2556)

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
	ชาย	หญิง		
ม.1	192	172	9	364
ม.2	162	149	8	311
ม.3	123	139	23	262
รวม ม.ต้น	470	467	18	937
ม.4	100	201	8	329
ม.5	106	158	7	264
ม.6	103	111	5	186
รวม ม.ปลาย	309	470	20	779
รวมทั้งสิ้น	779	937	34	1,716

จำนวนนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,716 คน โดย ม.ต้น จำนวน 937 คน โดยเฉลี่ยห้องละ 42 คน นักเรียน ม.ปลาย จำนวน 779 คน โดยเฉลี่ยห้องละ 37 คน (โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี, 2556, หน้า 4)

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม (อดินันท์ บัวภักดี, 2552, หน้า26) ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1969, p. 311) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เกี่ยวข้องและสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับ การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงาน ได้ผลดีมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เพราะเขาจะเพิ่ม ความสนใจในงานและมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นที่จะทำงาน ซึ่งเป็นการเพิ่ม ผลผลิตของงานให้มากขึ้นในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่พึงพอใจในการทำงาน ก็จะเกิดความท้อถอยในการทำงานและทำให้ผลงานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ ทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของบุคลากรในองค์กร กล่าวคือ ถ้าบุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้ร่วมคิดตัดสินใจจะส่งผลให้บุคลากร ในองค์กรเกิด ความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ประสบผลสำเร็จในการ พัฒนาได้ นอกจากนี้ทฤษฎีการสร้างผู้นำก็มีความสำคัญ คือ ผู้มีอำนาจที่ดี (Positive leader) มักจะนำการเคลื่อนไหวในการทำงาน อยู่เสมอ ในขณะที่ผู้มีอำนาจที่ไม่ดี (Negative leader) จะไม่มีผลงานที่สร้างสรรค์เลย การสร้างผู้มีอำนาจหรือผู้นำจะช่วย จูงใจให้บุคลากรเต็มใจที่จะทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เนื่องจากผู้นำ เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจูงใจและรวมกลุ่มคน ดังนั้นทฤษฎีสองปัจจัยนี้ จึงมีส่วน เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในองค์กร เพราะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือร่วมมือร่วมแรงกันในการทำงานอย่างมีคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการมีความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์ของบุคลากรและผู้นำร่วมกัน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมจะต้องมีผู้นำที่ ดีอนจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรได้

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่เกิดจากที่บุคลากร กลุ่มคนหรือ องค์กรได้ระดมกำลังความคิด จิตใจจัดการกิจกรรมให้ผู้ปฏิบัติร่วมคิด ร่วมกันทำให้เกิดการพัฒนา รับรู้และเกิดภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของคนอย่างเป็นตัวของ ตัวเอง โดยดำเนินในทุก ๆ กระบวนการบริหารเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ฉัตรพร แสงประดับ (2547, หน้า 24) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้การกระทำบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่ม นั้น ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงปัจจัย ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือตัวบุคคล ความเกรงใจที่มีต่อตัวบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ
ตำแหน่ง ทำให้การมีส่วนร่วมเป็นไปด้วย ความเต็มใจ

สุจินต์ ดาววิระกุล (2547, หน้า 35) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า กระบวนการ
ที่ทำให้บุคคลสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง และมีส่วนดำเนินการ เพื่อให้
บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่การกำหนดกรอบความคิด จากบุคคลภายนอก
หรือองค์กรที่บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมใน ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือ
ทุกขั้นตอนรูปแบบการตัดสินใจของบุคคลในการจัดการ เกี่ยวกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่
จะต้องทำเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิต ในทุก ๆ ด้านของตนเองที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่ง
ในสถานการณ์กลุ่ม ที่ทำให้บุคคลสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วน
ดำเนินการ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่การกำหนดกรอบความคิด
จากบุคคลภายนอกหรือองค์กรที่บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมในขั้นตอนใด
ขั้นตอนหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิต ในทุก ๆ ด้านของตนเอง

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการ วางโครงการ
วิธีการติดตามผล การตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรม โครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์
การร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมกัน
ตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด การร่วมปฏิบัติตามโครงการ
หมายถึง การเข้าร่วมในการดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์
 เป็นต้น การร่วมคิดตามและประเมินผลโครงการ หมายถึง เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามี
ส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มณฑล
จันทร์แจ่มใส (2551, หน้า 64) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล
จะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ
การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสาะสละกำลัง แรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์
กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ประชุม สุวดีธิ (2551, หน้า 38) ได้กล่าวถึงลักษณะเงื่อนไขพื้นฐาน
ของการมีส่วนร่วม ของบุคคล เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือเป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่
จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น
จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการ วางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์กร
ตลอดจนการใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่เข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้น
จะต้องมีสภาพ ทางเศรษฐกิจวัฒนธรรม และ ภายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นบุคคล

ที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัคร ใจที่จะเข้าร่วมเล็งเห็นผลประโยชน์ของการเข้าร่วม จะต้องไม่เป็นการบังคับหรือ ผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็น ไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้มีโอกาสที่จะ เข้าร่วมซึ่งถือว่าเป็น การกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และกำหนด กิจกรรมที่ตนเองต้องการ ในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสและมีความเป็น ไป ได้ที่จะจัดการด้วยตนเองสำหรับลักษณะ การมีส่วนร่วมของบุคคลโดยทั่วไปแล้ว ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม อาชีพและรายได้ เป็นต้น

สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมคือ การมีส่วนร่วมของบุคคลที่จะต้องเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผน โครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตาม แผนและกำหนด กิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม และบุคคลจะต้องมีโอกาสที่มีความเป็น ไปได้ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัคร ใจที่จะเข้าร่วมเล็งเห็นผลประโยชน์ของการเข้าร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วม หมายถึง การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ โดยบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วม จะต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน

มงคล จันทร์ส่อง (2544, หน้า 42) ได้กำหนดรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของบุคคล ไว้ว่าองค์ประกอบรูปแบบของการมีส่วนร่วม มีอยู่ 3 ด้าน ดังนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมี วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การให้บุคคล เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่า จะทำกิจกรรมนั้น ๆ ไป เพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้ตัดสินใจดีกว่า ควรจะเข้าร่วมหรือไม่การมีส่วนร่วมจะต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมจะต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ การเข้าร่วมจะต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การที่จะให้บุคคลเข้ามามีส่วน ในร่วมกิจกรรมนั้นจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายด้วย อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปบุคคล กลุ่มเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้ว เป็นพื้นฐาน

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17) ได้กล่าวถึง ระดับของการมีส่วนร่วมตาม หลักการทั่วไปว่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ ครอบครัว/ ชุมชน ของตน 2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร 3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตน

มีส่วนได้ 4. การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด 5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คืออาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ ในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วม ตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยได้ แบ่งไว้ดังนี้ 1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา 2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคือ ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง วางแผนแก้ไขปัญหาเป็นเรื่อง ๆ ร่วมระดมความคิดถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อ แก้ไขปัญหาที่วางแผนนั้น ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน และร่วมรับผลประโยชน์/ หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

จักรพงษ์ พวงงามชื่น (2556, หน้า 37) การประเมินผลการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมการดำเนินงาน มีการมีส่วนร่วมผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จินตวีร์ เกษมสุข (2554, หน้า 3-4) การที่ประชาชนภายในพื้นที่มีการรวมกลุ่มในรูปของประชาคมหรือชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาคือการแก้ไขปัญหานั้นจำเป็นต้องมีความร่วมมือทำพร้อม ๆ กันในทุกระดับ ต้องระดมทุกองค์ประกอบในสังคมโดยเฉพาะชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเอง รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไป สามารถสรุปได้เป็น 4 รูปแบบ คือ 1. การรับรู้ข่าวสาร (Public information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ 2. การปรึกษาหารือ (Public consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการ โครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น 3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำ ความเข้าใจและค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้น ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การประชุมในระดับชุมชน (Community meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถาม การประชุมรับฟัง

ความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นจะต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็นต่อโครงการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย การประชาพิจารณ์ (Public hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน 4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่ ลักษณะที่สำคัญของการมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องของกระบวนการ ซึ่งได้สรุปถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมได้ 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้ 1. มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน 2. มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรือแผนงานโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา 3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย 4. มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980) ได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ด้านคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งได้อธิบายการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision making) การตัดสินใจชนิดนี้เป็นศูนย์กลางของการเกิดทางเลือกตัดสินใจความคิดที่หลากหลาย มีการกำหนดและประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือก ซึ่งเปรียบได้กับการวางแผน เพื่อนำทางที่เลือกมาสู่การปฏิบัติ สามารถแบ่งการตัดสินใจนี้ออกเป็น 3 ระยะ คือ

การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น (Initial decision) เป็นการเริ่มต้นหาความต้องการ และวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมใน โครงการที่สำคัญ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญที่จะเลือกเอา โครงการที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคนและมีความเป็นรูปธรรม โดยผ่านการใช้กระบวนการตัดสินใจในระยะนี้สามารถให้ข้อมูลที่ สำคัญและเสนอกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหา

การตัดสินใจในช่วงดำเนินการ (Ongoing decision) ความสำเร็จในช่วงนี้เกิดขึ้นได้มากกว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วงเริ่มต้น ซึ่งโครงการจะต้องค้นหาความต้องการของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในภายหลังนี้ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการและวิธีการดำเนินโครงการและวิธีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

ตัดสินใจในช่วงปฏิบัติการ (Operational decision) เป็นความเกี่ยวข้องในองค์กร เมื่อโครงการเข้ามามีการเชื่อมโยงโครงการ มีการรวมตัวขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์สำหรับปฏิบัติการกรรมในโครงการกรอบที่สมาชิกยึดถือประกอบด้วยการประชุมเพื่อจัดทำนโยบายการคัดเลือกผู้นำที่มีอิทธิพลต่อองค์กร

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in implementation) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแบ่งได้ 3 ทาง คือ

การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource contribution) สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญเพื่อพัฒนาโครงการการส่งเสริม โดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี การบริจาคเงินและวัสดุต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการร่วมนี้คือ การรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุนและทำอะไร โดยวิธีการจงใจ การได้รับคำตอบแทนหรือโดยการบีบบังคับสนับสนุนเรื่องทรัพยากร บ่อยครั้งที่พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกันและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

การมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงาน (Project administration and coordination) คนในองค์กรสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงาน หรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการเป็นสมาชิกอาสาซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการมีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหารหรือประสานงานวิธีนี้นอกจากจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในองค์กรแล้วยังช่วยให้สมาชิกเกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วยอีกทั้งยังทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลภายในและได้รับคำแนะนำซึ่งเป็นปัญหาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับเมื่อโครงการเข้ามา

การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Participation in enlistment) การขอความร่วมมือไม่จำเป็นต้องการผลประโยชน์เสมอไปแต่พิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังนำโครงการมาใช้และผลกระทบต่อคนในองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in benefits) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานและมีผลในทางเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการยอมรับเอาโครงการที่สำคัญ ๆ เข้ามาทั้งที่การตัดสินใจอาจไม่เกิดขึ้นหรือมีขีดจำกัด การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แบ่งได้ 3 ชนิด

ผลประโยชน์ด้านวัตถุ (Material benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล เช่น เป็นการเพิ่มการบริโภค รายได้ ทรัพย์สิน แต่สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้การสรุปข้อมูลล้มเหลวได้ ซึ่งควรวิเคราะห์ให้ได้ว่า ใครคือผู้มีส่วนร่วมและดำเนินการให้เกิดขึ้น

ผลประโยชน์ด้านสังคม (Social benefits) เป็นความต้องการด้านพื้นฐานด้านสาธารณะ ได้แก่ บริการหรือความพึงพอใจจากสาธารณูปโภค โดยใช้รูปแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิต

ให้กับคนยากจนจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องปริมาณ การแบ่งผลประโยชน์ และคุณภาพบริการและความพึงพอใจ

ผลประโยชน์ด้านบุคคล (Personal benefits) เป็นความปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก กลุ่มหรือได้รับการคัดเลือกเข้ามา เป็นความต้องการอำนาจทางสังคมและการเมือง โดยผ่านความร่วมมือในโครงการ ผลประโยชน์สำคัญที่ได้จากโครงการมี 3 ชนิด คือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจการเมืองและความรู้สึกที่ตนเองทำงานมีประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรศึกษาผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังด้วยเพราะอัตราการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกัน จะเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมหากผลออกมาตรงข้ามกับความคาดหวัง จะได้แก้ไขเพื่อหาแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในการวางรูปแบบใหม่

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation) แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การมีส่วนร่วมทางตรง และการมีส่วนร่วมทางอ้อมในการประเมินผลด้านงบประมาณ ความพึงพอใจของบุคคลต่อโครงการ การมีส่วนร่วม วิธีการเข้ามามีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ หรือผ่านตัวแทนที่เลือกเข้าไป เพื่อนำความคิดเห็นไปใช้ประโยชน์

สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วม คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการนำพาสารจากหน่วยงานภาครัฐบาลหรือเอกชน ไปสู่ประชาชนผู้เป็นเป้าหมาย สิ่งสำคัญในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหรือชุมชน ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการสื่อสารนั้น ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะถือว่าเป็นส่วนช่วยให้กระบวนการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์หรือแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมเป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น กล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาชุมชน ให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาของสังคมและประเทศชาติได้

กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2551, หน้า 37) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษา

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน อันจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็น ข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน คงจะต้องทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน หรือเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด ข้อมูล สำคัญที่ครูที่ปรึกษาใช้ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 20-24) ได้กำหนดว่าครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน อย่างน้อย 5 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1.1 ด้านการเรียน ข้อมูลพื้นฐานด้านนี้นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ และต้องให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเนื่องจากการเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่เป็นความรู้พื้นฐานใน การพัฒนาด้านอื่น ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาข้อมูลโดยละเอียด โดยเฉพาะข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแต่ละวิชา ผลการเรียนเฉลี่ยแต่ละภาคเรียน ความสามารถทางการเรียน พฤติกรรม การเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ไม่สนใจเรียน ขาดเรียนบ่อย การเข้าชั้นเรียน การขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ปัญหาการพูด หน้าชั้นเรียน การขาดความพึงพอใจในการเรียน ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อน และอื่น ๆ เป็นต้น การวินิจฉัยความสามารถในเชิงการเรียนของนักเรียนนั้นมักทำกันอยู่เสมอ เนื่องจากมีอิทธิพลต่อ ชีวิตของเด็กมากกว่าการวินิจฉัยพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ในการที่จะวินิจฉัยความสามารถเชิงการเรียน ได้อย่างถูกต้องขึ้นจึงต้องทราบว่า จะหาเครื่องมือใดมาใช้วัดความสามารถนั้นและเครื่องมือ นั้น มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนเพียงใดสามารถนำมาใช้ได้หรือไม่ (จรรยา จินายน, 2546, หน้า 114-115) กล่าวได้ว่าคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความสามารถในเชิงการเรียน (Scholastic ability) มีอยู่หลายคำ เช่น ความถนัดตามธรรมชาติในเชิงเรียน (Scholastic aptitude) ความถนัดตามธรรมชาติ ในด้านวิชาการ (Academic aptitude) เซาว์นปัญญาทั่วไป (General intelligence) และความสามารถ ทางสมอง (Mental ability) เป็นต้น เกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านนี้ของมนุษย์ ยังไม่มีคำมาตรฐานใช้ โดยเฉพาะ แต่ข้อสำคัญที่ควรระลึกไว้เสมอคือ จะต้องพยายามรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลถ้าเราต้องการจะเข้าใจบุคคลนั้นให้ถูกต้องสมบูรณ์ หรือถ้าเรา ต้องการจะช่วยเหลือเขาให้ได้ผลอย่างไร

1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ เป็นอีกด้านหนึ่งที่ผู้ปกครองจะต้องรู้เพื่อที่จะได้ส่งเสริม ได้ถูกต้องตามความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ ความสามารถพิเศษของนักเรียน บทบาทหน้าที่พิเศษของนักเรียนทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน ความถนัดความ สนใจและ ผลงานที่ผ่านมาของนักเรียน เป็นต้น

โดยสรุปแล้วการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านความสามารถประกอบด้วยความสามารถทางด้านการเรียนและความสามารถทั่วไป มีประเด็นที่ต้องดูแลช่วยเหลือการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งรายภาคและรายปีการศึกษาพฤติกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน การปรับตัวความสามารถทางเชาวน์ปัญญาการร่วมกันพัฒนาความสามารถทางสมองการแสดงออกทางความสามารถพิเศษตามความถนัด ทั้งกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียนการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนและผลงานที่ผ่านมาของนักเรียน เป็นต้น

1.3 ด้านสุขภาพ สุขภาพของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ ด้านร่างกาย รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือน้ำหนักส่วนสูง ความสะอาดของร่างกาย โรคประจำตัวความบกพร่องหรือความพิการทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น อวัยวะต่าง ๆ และอื่น ๆ รวมทั้งการรับประทานอาหาร หรือปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ อาทิ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ชีวิตความเป็นอยู่ การออกกำลังกาย เป็นต้น ส่วนด้านจิตใจและพฤติกรรม รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น มีอารมณ์ซึมเศร้า มีความวิตกกังวล พฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อการเรียน ความสามารถพิเศษและการปรับตัวของนักเรียน เช่น พฤติกรรมเบี่ยงเบน ก้าวร้าว สมาธิสั้น การไม่อยู่นิ่ง บุคลิกภาพเก็บตัว บุคลิกภาพขี้อายหรือความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ เป็นต้น สุขภาพ ตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2535 หมายถึง ความเป็นสุข ปราศจากโรค ความสบาย สุขภาพ (Health) ตามความหมายขององค์การอนามัยโลกหมายถึงภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี ประภาส นาคประวัติน (2553, หน้า 23) กล่าวว่า สุขภาพ หมายถึง สภาพทั่วไปของร่างกาย และความสมบูรณ์ของร่างกาย สุขภาพจิต วชิรวิชญ์ จอกแก้ว (2554, หน้า 18) กล่าวว่า สุขภาพ หมายถึง สภาพของร่างกายที่มีความเจริญเติบโต แต่พัฒนาการสมกับวัย สะอาด แข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และทุพพลภาพ พร้อมทั้งมีภูมิคุ้มกันโรคหรือความต้านทานโรคเป็นอย่างดีพอสรุปได้ว่า สุขภาพ หมายถึง สภาพทั่วไปของร่างกาย และความสมบูรณ์ของร่างกาย

สุขภาพจิตเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในสังคมที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเนื่องจากการรับรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการแลกเปลี่ยนค่านิยม แบบแผนการดำเนินชีวิต ทำให้ค่านิยมของคนเปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนแปลงไปเกิดความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ มีผลทำให้เกิดปัญหาการเลียนแบบค่านิยม พฤติกรรมการบริโภคของบุคคลในสังคมอันจะนำไปสู่การแข่งขันและเกิดปัญหาความเครียด

ทางจิตใจตามมา ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีก็จะสามารถจัดระเบียบชีวิตของตนเองได้เหมาะสมทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ รู้จักใช้สติปัญญาและอารมณ์ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจึงมีโอกาสรประสบความสำเร็จได้มาก

โดยสรุป การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านสุขภาพ ประกอบด้วย ด้านร่างกาย จิตใจและพฤติกรรม มีประเด็นที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ ได้แก่ สภาพร่างกายของนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงความสะอาดของร่างกาย โรคประจำตัว ความบกพร่องหรือความพิการทางร่างกายเกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ การร่วมกับการสนับสนุนและพัฒนาสุขภาพร่างกายทางด้านปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคชีวิตความเป็นอยู่การร่วมกันพัฒนาทางด้านจิตใจ พฤติกรรมการแสดงออกทางด้านอารมณ์ พฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่เหมาะสมบุคลิกภาพ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีงามกับบุคคลทั่วไป การดำรงชีวิตที่ดี เป็นต้น

1.4 ด้านครอบครัว ครูที่ปรึกษาควรรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนโดยแยกเป็น ดังนี้

1.4.1 ด้านเศรษฐกิจ รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความเพียงพอของรายรับและรายจ่าย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง หรืออื่น ๆ เป็นต้น

1.4.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสมของผู้ปกครอง สถานภาพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียนความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวจำนวนพี่น้องหรือบุคคลในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัวหรือการใช้สารเสพติด การติดสุรา การติดการพนัน เป็นต้น

วิธีและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียนการศึกษาจากแฟ้มสะสมงานการเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกสุขภาพด้วยตนเอง ซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 28-30) กล่าวว่า ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาหาความรู้จักนักเรียนเบื้องต้น

กาญจนา บุญเคน (2554, หน้า 22) กล่าวว่า ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูล และครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจกับนักเรียนเบื้องต้นหากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสังเกตบางประการก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูคนอื่น ๆ เพื่อน ๆ ของนักเรียน และรวมไปถึงการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ ด้วย

สรุปได้ว่า ครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลร่วมกับบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้มีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และการจัดทำระเบียบสะสม แล้วนำมาวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูลโดยการออกไปเยี่ยมบ้านพบผู้ปกครองนักเรียน และโรงเรียนควรจัดเวลาและอำนวยความสะดวกในการเดินทางด้วย

2. การคัดกรองนักเรียน

เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง หรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัวแสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ กลุ่มมีปัญหาคือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมไปในด้านลบ การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครู/อาจารย์ที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นของนักเรียน และมีความรวดเร็วทันเวลา ฉะนั้นข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองเพื่อนำมาจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีมีความจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนมิฉะนั้นอาจเกิดผลเสียแก่ตัวนักเรียนได้ การคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบปัญหาใดก็ตาม และเพื่อป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้ หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มผิดปกติ แตกต่างกับเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนภายหลัง ในการคัดกรองครูที่ปรึกษาจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจะต้องศึกษา

โดยละเอียดและรอบคอบ เพื่อที่การคัดกรองนักเรียนจะได้ไม่เกิดข้อผิดพลาด นักเรียนแต่ละกลุ่ม จะได้รับการส่งเสริม ป้องกัน และช่วยเหลือได้ถูกวิธีและทันเวลา สำหรับเกณฑ์การคัดกรอง นักเรียนนั้นแต่ละ โรงเรียนอาจใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกันไปตามรายละเอียด แต่ที่ใช้กันโดยทั่วไป เพื่อจัดกลุ่มนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มมีปัญหา นั้น ชีตแนวทางของกรมสุขภาพจิต เป็นแนวทางเบื้องต้นในการคัดกรองนักเรียน โดยพิจารณา ดังนี้

2.1 ด้านการเรียน พิจารณาจากระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก แบบสังเกต การเยี่ยมบ้าน หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม เป็นต้น (กรมสุขภาพจิต, 2546, หน้า 53-56) คือ ด้านความสามารถ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางการเรียนและความสามารถอื่น ๆ นักเรียนที่จัด อยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมากกว่า ดังต่อไปนี้คือผลการเรียนเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 ไม่เข้าเรียนรายวิชาต่าง ๆ มากกว่า 3 ครั้ง ต่อ 1 รายวิชา ได้ผลการเรียน 0, ร, มส, 1 รายวิชาขึ้นไปใน 1 ภาคเรียน มาสายมากกว่า 5 ครั้งใน 1 ภาคเรียน อ่านหนังสือไม่คล่องหรืออ่าน หนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจบทเรียนทุกรายวิชาหรืออื่น ๆ ตามที่โรงเรียน กำหนดเกณฑ์เพิ่มเติม เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายบ่อยครั้ง มีเวลา เรียนไม่เพียงพอมีผลทำให้หมดสิทธิ์สอบปลายภาคเรียน(โชคชัย อาษาสนา ,2555, หน้า 29) เป็นต้น

2.2 ด้านสุขภาพ ประกอบด้วยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านพฤติกรรม นักเรียน ที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมากกว่าดังนี้ คือร่างกายไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวเจ็บป่วยบ่อย ๆ ป่วยเป็นโรคร้ายแรง เรื้อรัง น้ำหนักผิดปกติ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ระหว่างน้ำหนักกับส่วนสูงและอายุ มีความพิการและบกพร่องทางร่างกาย ทางสมอง ทางการได้ยิน และมองเห็น ความเจ็บป่วยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อกรเรียน และพฤติกรรมทางอารมณ์ เช่น อารมณ์ ก้าวร้าว ซึมเศร้า วิตกกังวล เครียดบ่อย ๆ ทะเลาะวิวาท พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง สมาธิสั้น ความสัมพันธ์ กับผู้อื่นมีน้อยหรืออื่น ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดเกณฑ์เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

2.3 ด้านครอบครัว ประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจและการคุ้มครองนักเรียน นักเรียนที่จัด อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมากกว่า ดังนี้คือ รายได้ครอบครัว ต่ำกว่า 3,000 บาท/เดือน บัดนี้มารดาหรือผู้ปกครองตกงาน ครอบครัวมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมาก ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่มีผู้ดูแล พ่อแม่แยกทางกันหรือสมรสใหม่ มีพฤติกรรมส่อไปในทางชู้สาว มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อพ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง มีการใช้สารเสพติดในครอบครัวหรือบุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด เล่นการพนัน มีความขัดแย้งกันและใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว ถูกล่วงละเมิดทางเพศหรืออื่น ๆ ตามที่ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์เพิ่มเติมตามความเหมาะสม เป็นต้น

2.4 การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนจัดทำขึ้น การจัดกลุ่มนักเรียนจะช่วยให้ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาสามารถหาวิธีการการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องตรงกับปัญหาของนักเรียนและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะทำให้นักเรียนไม่ว่าตนเองจัดอยู่ในกลุ่มใด ดังนั้นครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ ทั้งนี้ครูต้องแจ้งผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกราย โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และต้องแจ้งวิธีที่เหมาะสมเพื่อที่ไม่ให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าคุณครูหลอกหลอนของคุณแปลกแยกจากนักเรียนอื่น แต่ควรใช้วิธีชี้แจงเสนอแนะ และ ขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป การคัดกรองนักเรียนแล้วเห็นได้ว่า การคัดกรองนักเรียนตามวิธีการคัดกรองที่ได้มาตรฐาน เหมาะสมตามสภาพจริง มีการจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มนักเรียน มีการชี้แจงข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน และผลการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองเพื่อการแบ่งกลุ่มนักเรียนเรียนมีความน่าเชื่อถือ ผู้ปกครองยอมรับและรักษาความลับ ของผลการคัดกรองนักเรียนตามการวิเคราะห์คัดกรองของโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้อง

3. การส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาให้มีคุณภาพตามความคาดหวังของ โรงเรียนและชุมชนต่อไป การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรม หลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการขึ้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 45) คือ

3.1 การจัดกิจกรรม โฮมรูม (Homeroom) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน โดยจัดให้มีบรรยากาศเหมือนบ้านที่มีครูเป็นที่ปรึกษา และนักเรียนเป็นเสมือนดังสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและ สิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว

และการวางชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ ครูและนักเรียนควรมีวันรวมในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถ และป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย

3.2 กำหนดกิจกรรมโฮมรูม โดย ยึดตามความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้ สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมพิจารณาเลือกหัวข้อ และวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ทันสมัย การจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง ควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐานทั้งก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบของการบันทึกการจัดกิจกรรม หรืออื่น ๆ รวมทั้งให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้

3.3 ประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม หรือมีคู่มือการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระ ที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาก็ดำเนินการตามนั้น แต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัยด้วย วิธีผสมผสานโดยยึดความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียน ในการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

3.4 การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษา กับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และความร่วมมือดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครองด้วยกัน การประชุมผู้ปกครองดังกล่าว จะทำให้นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองนักเรียนมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพความสามารถยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ ครูที่ปรึกษาควรจัดการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดประชุม คือ การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน การสื่อสารครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกในทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครองการแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม เป็นต้น การจัดกิจกรรมในการประชุมที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมนั้น

จำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสรุปและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครองในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ คือ เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป และเป็นข้อมูลในการจัดประชุมครั้งต่อไป การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนจะต้องหมั่นหากิจกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมหรือโครงการพิเศษต่าง ๆ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมตามความถนัด ฯลฯ นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว ครูที่ปรึกษาอาจหากิจกรรมอื่นมาช่วยในการส่งเสริมเด็กนักเรียนอีกมากมายซึ่งเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน ทั้งนี้จะต้องระวังอย่าให้เด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาโดยเด็ดขาด พยายามพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้เป็นกลุ่มปกติให้ได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนรวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในการดูแลของครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาให้ได้มีส่วนร่วมหรือได้ฝึกปฏิบัติในเรื่องที่ตนเองถนัด และมีความสนใจอย่างจริงจัง เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านดนตรี ด้านกีฬา และด้านงานช่างต่าง ๆ เพื่อให้มีความภูมิใจในตัวเอง เป็นที่คาดหวังของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน

ข้อควรตระหนักในการดำเนินกิจกรรม Classroom meeting จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ หรือการต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนิเด็กนักเรียน หรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยเอาใจใส่ของครูที่มีต่อเด็กนักเรียนทุกคน ครูประจำชั้นครูที่ปรึกษา ควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนักเรียน ควรเป็นกิจกรรมหลากหลายตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น จากหลักการจะเห็นว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญกับเด็กออกไปจากบ้าน ครูเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการ ทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะทางด้านสติปัญญาการจัดการเรียนการสอนของครูมีผลโดยตรงในการสร้างเสริมความรู้ทางวิชาการให้กับเด็กครูที่มีความรับผิดชอบอุทิศเวลาเพื่อการสอนศึกษาค้นคว้าวิชาการใหม่ ๆ พร้อมทั้งมีวิธีการถ่ายทอดที่ดียอมทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากการสอนแล้วครูยังเป็นผู้ดูแลทุกข์สุขของเด็ก เมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียน อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณทางเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นที่ปรึกษาเมื่อเด็กมีปัญหา และเป็นผู้ชี้แนะทางที่ถูกต้องให้กับเด็ก ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของเด็กเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ในความดูแลของครูที่ปรึกษา มีการสำรวจความสำคัญของนักเรียนในการจัดกิจกรรม จัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่ครูที่ปรึกษา จัดกิจกรรมโฮมรูมและมีการบันทึก การจัดกิจกรรม การจัดประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และตรวจเยี่ยม บ้านนักเรียนเพื่อให้กำลังใจและแก้ปัญหาร่วมกับผู้ปกครอง มีการประเมินผลและสรุปรายงาน ในการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ย่อมทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากการสอนแล้วครูยังเป็นผู้ดูแลทุกข์สุขของเด็กและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ให้กับเด็ก ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติ

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน เท่าเทียมกัน แต่สำหรับกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องการให้ความดูแล เป็นพิเศษ เอาใจใส่และให้การดูแลอย่างใกล้ชิด หาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ปัญหา โดยไม่ปล่อยละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ในสังคมต่อไป วิธีการและเครื่องมือเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้กับนักเรียนนั้น มีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้(ประภาส นาคประวัตติ, 2553, หน้า 30)

การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การให้คำปรึกษาเบื้องต้นนั้น เป็นการให้การปรึกษาเบื้องต้น กับนักเรียนเป็นการช่วยเหลือ ผ่อนคลายปัญหา ได้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิดและ การปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้การปรึกษาเบื้องต้นมีประสิทธิภาพใน การช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น ความต้องการ พื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกาย และจิตใจ กระบวนการและทักษะการรักษาเบื้องต้นที่สำคัญ คือ การสร้างสัมพันธภาพ การใช้คำถาม การรับฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึกและแนวทางการแก้ไข ปัญหา การพนัน หนีเรียน เป็นต้น ซึ่งศึกษาค้นคว้าได้จากเอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ การให้ การปรึกษาเบื้องต้น ครูที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้การปรึกษาช่วยเหลือ นักเรียน ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการศึกษาโดยมีกระบวนการในการปรึกษา ดังนี้ สร้างสัมพันธภาพ พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหาและ ยุติการปรึกษา

การเป็นผู้ให้การปรึกษาที่ดี มีคุณภาพนั้น ครูที่ปรึกษาควรจะได้รับ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจรับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือโรงเรียนจัดอบรมให้ หรือหมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษาพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน นอกจากจะให้การศึกษาดูแลเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคนและผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้หลายแนวทาง ซึ่งในที่นี้ สรุปไว้ 5 แนวทางที่จำเป็น คือ การให้กิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้กิจกรรมในห้องเรียน การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม และการใช้กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง

สำหรับการใช้กิจกรรมในห้องเรียน การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และการใช้กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนการให้กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการใช้กิจกรรมซ่อมเสริม จำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหาร โรงเรียนด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าว ครูที่ปรึกษาสามารถขอคำแนะนำความคิดเห็นจากครูอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมให้ได้ผลยิ่งขึ้น การพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึง ความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะปัญหา บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน สภาพของชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน

ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

การรักษาความลับเรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือแก้ไข ไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไม่ระบุ ชื่อ สกุล จริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกียรตินักเรียนนอกจากนี้บันทึกข้อมูล การช่วยเหลือนักเรียนควรเก็บไว้ให้เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้ ส่วนการรายงานการช่วยเหลือ นักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยโดยไม่ให้เกิดติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

การแก้ปัญหา การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะปัญหามิได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกันและวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่งก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล

ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะการให้การให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มี แนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน จะเห็นว่าในการป้องกันแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน เพราะปัญหาบางกรณีถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเป็นผลเสียแก่ตัวนักเรียน ครูที่ปรึกษาจะต้องหาวิธีการในการที่จะช่วยกันป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมที่ใช้ในการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนก็ต้องคำนึงถึงปัญหาที่เกิดกับตัวนักเรียน จะต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสม กิจกรรมใดครูที่ปรึกษาไม่สามารถจัดได้ด้วยตนเอง ครูที่ปรึกษาต้องประสานงานกับผู้ที่สามารถดำเนินการได้ อาจเป็นครู ผู้ปกครอง หรือเพื่อนนักเรียนเองก็ได้ตามความเหมาะสมกับปัญหานั้น ๆ ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือครูที่ปรึกษาก็จะต้องปิดเป็นความลับ เพื่อมิให้เกิดผลเสียแก่นักเรียนและครอบครัวได้

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหา จะต้องมีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้สอนให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง โดยใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและถูกต้อง และมีกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น การค่ายเข้าค่าย คุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา ทั้งเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและทางเลือกในการจัดการปัญหาของนักเรียน ส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของนักเรียน โดยการจัดสถานศึกษาให้ร่มรื่น น่าอยู่ มีการรายงานและประเมินในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน เพื่อให้ครูได้สังเกตเห็นถึงปัญหาที่พบบ่อยและพัฒนาวิธีในการแก้ไขปัญหามาให้ดีขึ้นต่อไป

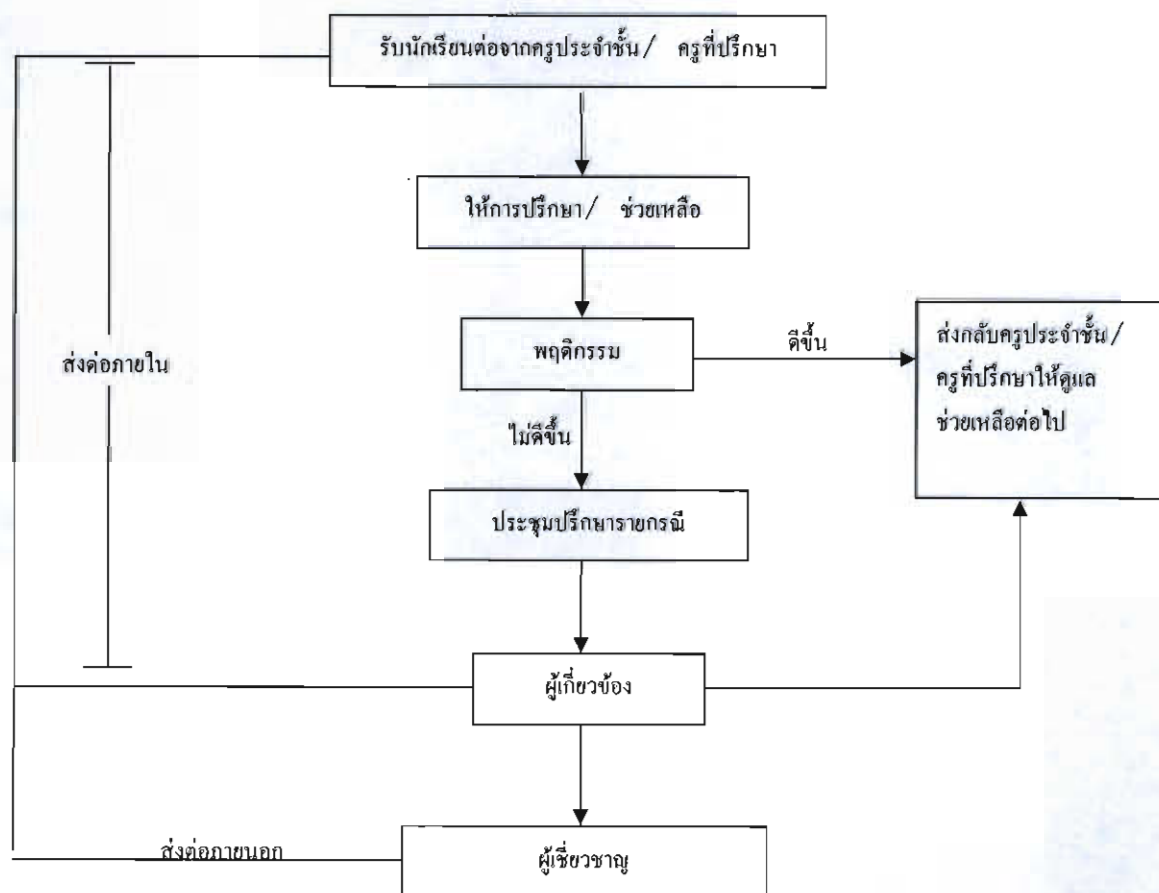
5. การส่งต่อนักเรียน

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่กล่าวแล้วนั้นอาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป หรือกรณีที่มีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือ เด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ฯลฯ ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนา หรือช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็ว การส่งต่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

5.1 การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ส่งต่อยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาและความต้องการของนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

5.2 การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง เป็นผู้ดำเนินการสืบต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก ในกรณีที่เป็นปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด หรือต้องให้ผู้มีความรู้ เฉพาะทางสำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อ ไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็น การแก้ไขปัญหที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหา พฤติกรรม ที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และ ประสานการทำงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อ การช่วยเหลืออีก ก็ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก (โชคชัย อาษาสนา, 2555, หน้า 37)

สำหรับการส่งต่อ หากการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง จะเป็นการแก้ไขปัญหที่ยากต่อการช่วยเหลือเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึกปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่ถ้าหากเกิดกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่นกัน ดังแผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพที่ 2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนของครูแนะแนว (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 53)

ในการส่งต่อนักเรียน เกิดขึ้นในกรณีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ไม่สามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยผู้ชำนาญการ ดังเช่นปัญหาที่เกิดขึ้น โดยไม่มี ผู้ทำการวิจัยคือ มาชอจ (Machogh, 1985, p. 53 อ้างถึงใน อรชุน กิตติโสภาคย์, 2555) ได้ทำ การวิจัยกับนักเรียนผู้ใหญ่ 120 คน พบว่าสาเหตุพื้นฐานทำให้นักเรียนหนีเรียน คือ องค์ประกอบ ของสถาบันการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรการสอนซึ่งสอดคล้องกับ ทิมโมธี (Timothy, 1985, p. 53 อ้างถึงใน อรชุน กิตติโสภาคย์, 2555, หน้า 38) ได้ทำการรวบรวมผลงานวิจัยระหว่าง ปี ค.ศ. 1975-1983 เกี่ยวกับศักยภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ลาพักการเรียนและหนีเรียน พบว่า จะเป็นผู้ที่ได้เกรดต่ำที่มีความสามารถในการอ่านน้อย ไม่ชอบโรงเรียน มีส่วนร่วมกิจกรรมน้อย และมีทัศนคติทางลบต่อโรงเรียน และ งานวิจัยของ วินเบอร์ก (Weinberg, 1985, p. 58 อ้างถึงใน สุชา จันทร์อม, 2533) ได้กล่าวว่า สภาพบ้านเด็กมีส่วนร่วมผลักดันให้เด็กและวัยรุ่นหญิงกระทำ ผิดมากกว่าวัยรุ่นชาย

สรุปได้ว่า การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนต้องมีครูที่มีส่วนร่วมในการส่งต่อ โดยการส่ง ต่อนักเรียนเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหารุนแรง ครูมีการแยกกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มมีปัญหา เพื่อความชัดเจนในการช่วยเหลือและส่งต่อ จากนั้นครูชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็น ในการส่งต่ออย่างมีเหตุผล เพื่อให้นักเรียนได้ปรับทัศนคติให้ดีพร้อมรับการแก้ปัญหา มีการประสานงาน กับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน และประสานงาน กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการปัญหาอย่างทันที่วงที่ ช่วยสนับสนุนด้านงบประมาณ ยานยนต์ และบุคลากรในการส่งต่อนักเรียนของสถานศึกษา มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียน เพื่อสรุปภาพรวมของการส่งต่อนักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาให้ดียิ่งขึ้น และรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษามีส่วนร่วมของครูในงานระบบดูแลช่วยนักเรียน ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ที่เปิดสอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้ศึกษาได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

เพศ

ในการวิจัยครั้งนี้ เพศของครูที่ปรึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดที่แตกต่างกัน ต่อการดูแลเอาใจใส่ มีความเข้าใจในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนแตกต่างกันซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ อรชุน กิตติโสภาคย์ (2555, หน้า 22) กล่าวว่า เพศทำให้เกิดความแตกต่างของ

บุคลิกภาพ ธรรมชาติและสังคมกำหนดให้หญิงและชายมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีความสามารถในการเข้าถึงอารมณ์และสัญญาณต่าง ๆ ที่ไม่ต้องใช้คำพูดได้ดี จึงทำให้เพศหญิงมีความสามารถทางด้านภาษาและเรื่องการสอนมากกว่าเพศชาย ดังนั้น เพศจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวที่ส่งผลกระทบต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน กันยา สุวรรณแสง (2548, หน้า 73-74) กล่าวว่า ความแตกต่างกันระหว่างเพศไม่เพียงแต่รูปร่างเท่านั้นนิสัยใจคอความคิดเห็น การควบคุมอารมณ์ และอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุเทพ ทรัพย์อักษรณ์ (2549, หน้า 68) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความทอดอหยของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เพศเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ความต้องการครูที่ปรึกษามีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้โดยธรรมชาติของครูผู้ชายและครูผู้หญิงมีความสนใจและมุมมองในเรื่องที่ต่างกัน ดังนั้น จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

วุฒิการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ระดับการศึกษาของครูที่ปรึกษิตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นตัวแปรต้นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา เนื่องจากระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมการทำงานของครูปฏิบัติการสอนและจะส่งผลกระทบต่อปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน ดังที่ สมปอง สุทธิเลิศอรุณ (2550, หน้า 137) ได้กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างของการได้รับการศึกษาอบรมของบุคคล ซึ่งบางคนได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดี ได้รับการศึกษาสูง แต่บางคนได้รับการศึกษาปานกลาง และบางคนได้รับการศึกษาดำ โดยผลของการศึกษาอบรมนี้ทำให้บุคคลมีความคิด ความเชื่อ เจตนคติ กำนินิยม และบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย เชื้อแขก (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ชั้นสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนชั้นวางแผนการแก้ปัญหา พัฒนา ชั้นนำนวัตกรรมไปใช้และชั้นสรุปผลการแก้ปัญหา การพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นค้นหาและพัฒนานวัตกรรมไม่แตกต่างกัน และเดชา พูลวงศ์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ที่มีวุฒิปริญญาตรีสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรายด้าน คือ ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและด้านออกแบบสร้างนวัตกรรมและการวางแผน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทดลองใช้นวัตกรรมและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่จะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ประสบการณ์ในการทำงาน

ระยะเวลาที่ครูปฏิบัติงานนับตั้งแต่เริ่มทำงานในตำแหน่งครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานสูงสุดของครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ไม่เกิน 10 ปี, 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ประภาส นาคประวัตติ (2553, หน้า 72) ได้เสนอความคิดเห็นว่า ประสบการณ์ย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทักษะคติ ทุกคนได้รับประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน ผู้มีประสบการณ์มากกว่า จะเรียนรู้และปฏิบัติงาน ได้เป็นผลสำเร็จดีกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาที่มี ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ยานา สุวรรณแสง (2536, หน้า 8) ประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละคน ทั้งสองอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แยกออกจากกันไม่ได้ประสบการณ์เป็นเครื่องมือหรือวิธีการทำให้เกิดการเรียนรู้ และในเวลาแยกกันนั้น ผลจากการเรียนรู้ทำการเรียนรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ เจนคติ แต่ต้องอาศัยการวัดประสบการณ์ที่ตีพอ จึงจะต้องทำให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ แต่ทุกคนไม่ได้รับประสบการณ์ที่เท่าเทียมกัน สิ่งแวดล้อมไม่เหมือนกันจึงมีโอกาสได้เรียนรู้ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสุกัญญา นิลเพชร (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอน คือ ประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี ประสบการณ์การสอน 5-10 ปี และประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีปัญหาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ มณฑา จำปาเหลือง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกลับประสบการณ์มากพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านขั้นกำหนดแผนวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ประสพการณ์ในการทำงานของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี เพราะบทบาทของครูต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะบอกเล่าข้อมูลความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุนพัฒนา การเรียนการสอน การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนรู้อย่างมากที่สุดด้วยตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุมาลี ทองงาม (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกอนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 6 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน รวม 26 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดโคกอนอนมีการบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร 2. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดโคกอนอนได้ดำเนินงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (3) ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน (4) ด้านการเองกันและช่วยเหลือนักเรียน และ (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยได้ใช้ แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) ได้เยี่ยมบ้าน วางแผนการคัดกรอง จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ ให้ ความรู้แก่ครูในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียน และเชิญผู้ปกครองมารับทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน

บันลือ ชูบลมาตย์ (2547, หน้า 108) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลของ โรงเรียน อนุกลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่เกื้อกูลในการพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ การสร้างและใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง ความรู้ ความสามารถ ความทุ่มเท เสียสละมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก ความเมตตาและความเอื้ออาทรของครูที่ปรึกษา การประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ขวัญกำลังใจ ความชัดเจนของนโยบายฝ่ายบริหาร เป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนให้การดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ณรงค์ชัย สามีพรวัลย์ (2547, หน้า 97) ได้ศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่าการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ (1) การคัดกรองนักเรียน (2) การรู้จักนักเรียน (3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (4) การส่งเสริมนักเรียน (5) การส่งต่อ

ราชน อางวิชัย (2548, หน้า 113) ได้ศึกษาวิเคราะห์จำแนกประเภท ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษานักเรียน ครูแนะแนววิชาการศึกษา 2547 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปร 14 ด้าน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกประเภทความสำเร็จในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษา ขวัญกำลังใจของครู และปริมาณงานที่ครูได้รับมอบหมาย ซึ่งสมการจำแนกประเภทที่ได้ สามารถคาดคะเนการเป็นของสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ถูกต้องร้อยละ 62.1 กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง ร้อยละ 87.1 และทั้งสองกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 74.7 โดยสรุปตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ได้แก่ ขวัญกำลังใจของครู ประเภทของสถานศึกษา ปริมาณงานที่ครูได้รับมอบหมาย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสร้างขวัญกำลังใจของครู ในหลากหลายรูปแบบ ให้ครูตระหนักในความสำคัญของระบบและทุ่มเท เสียสละเวลาในการดำเนินงานและพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

อัทธนา มงคลสินธุ์ (2548, หน้า 142) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่าครูที่ปรึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยความพึงพอใจที่มีค่ามากที่สุดในด้านป้องกันและแก้ไขปัญห ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อัตโนมัติ ลักษณะมุ่งอนาคต ความสำเร็จของงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบในงานนโยบายและการบริหารงาน การนิเทศติดตามและประเมินผล สัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้บริหาร สัมพันธภาพระหว่างครูกับเพื่อนร่วมงาน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและสัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้ปกครอง

อัมพร ขสหล้า (2549) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตห้วยขวางในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สมศักดิ์ วรรณศิริ (2550, หน้า 88) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนจากโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียนและการส่งต่อ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมผู้บริหาร โรงเรียนกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ครูผู้สอนกับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหาร โรงเรียนกับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ครูผู้สอนกับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหาร โรงเรียนกับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการคัดกรองนักเรียน ครูผู้สอนกับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีรศักดิ์ เกาหมอ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนกับสภาพครอบครัวของนักเรียน ไม่มีอิทธิพลร่วมต่อปัญหาการดำเนินงาน โดยภาพรวม ส่วนด้านการบริการให้คำปรึกษา ด้านการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และด้านการส่งต่อหน่วยงานภายนอกสำหรับนักเรียนที่ขาดการแก้ไข มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชวน สุขเจริญ (2553) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ชัยณรงค์ ลังกา (2555) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบ ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภาส นาคประวดี (2553, หน้า 72) ได้ศึกษา การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว อยู่ในระดับมาก

ประเสริฐ สวนจันทร์ (2553, หน้า 63) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก

เรณู ศรีสุภา (2555) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาระยอง เขต 18 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจำแนกตามสภาพของครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และจำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรณีการ์ นีละนันท์ (2555, หน้า 68) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อำพล สกุลสัมพันธ์ศรี (2555, หน้า 77) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคาร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อม ภายนอกโรงเรียนเอื้อต่อการทำงาน ชุมชน องค์กร หน่วยงานราชการสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ในโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการด้านอาชีพต่าง ๆ มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

อรชุน กิตติโสภาลักษณ์ (2555, หน้า ๙) ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัญหาการดำเนินงานตาม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัญหาการดำเนินงานตาม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับช่วงชั้นที่สอนและขนาด โรงเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนประสมการณ์ทำงานแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พิมพ์ชนดร์ แก้วพรายดา (2556, หน้า 88) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน

งานวิจัยต่างประเทศ

ทีด (Teed, 2002, p. 1715-A) ได้ศึกษาการพบนักเรียนเพื่อรู้จักความต้องการทางด้านอารมณ์ และสังคมของนักเรียน ครูประมณกับความเข้าใจในการให้คำปรึกษาในชั้นเรียนพบว่า ลักษณะพิเศษ ของเด็กมีลักษณะเหมือนกันคือ ครอบครัวหย่าร้าง ครอบครัวขนาดใหญ่ผู้ปกครอง ดิศาจเสพติด เด็กมีความรุนแรง ถูกทารุณทางเพศ ถูกทอดทิ้ง พิการเด็กสุขภาพไม่ดีต้องใช้จ่ายบำบัด สิ่งเหล่านี้ เป็นแรงกระตุ้นอย่างมากและมีผลกระทบต่อชีวิตเด็ก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องเอาใจใส่ต่อปัญหา และความต้องการของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การศึกษา พบว่าครูใช้วิธีการให้คำปรึกษาที่หลากหลายวิธีในชั้นเรียน วิธีที่ใช้มากที่สุด คือ การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลเพื่อเป็นมาตรการป้องกันรักษาฟื้นฟูได้อีกด้วย

บรูคส์-คลีน (Brooks- Klein, 1997, p. 2169-A) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดความหลากหลายของการมีพฤติกรรมในการจัดการปัญหาวินัยในห้องเรียนของครู ซึ่งผลสรุปจากงานวิจัยทั่วไปพบว่า การแก้ปัญหาวินัยจะประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อครูที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนมี กรอบแนวคิด ความเชื่อสอดคล้องกับหลักการหรือทฤษฎีเกี่ยวกับวินัยเท่านั้น โครงการนี้ได้สร้างรูปแบบการฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการจัดการปัญหาพฤติกรรมนักเรียนในห้องเรียน โดยฝึกให้ครูใช้วินัยเกี่ยวกับกรอบแนวคิดความเชื่อของตนเอง โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการจัดการปัญหาวินัยนักเรียน ตลอดจนฝึกให้เกิดความเข้าใจในกรอบความคิด ความเชื่อของตนเอง และของคนอื่น หรือทฤษฎีต่าง ๆ เมื่อครูมีแนวความคิดเกี่ยวกับวินัย อย่างชัดเจนก็จะสามารถใช้วิธีการที่สร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียนมากกว่าการใช้มาตรการลงโทษแต่อย่างใด การศึกษาครั้งนี้ได้สำรวจโรงเรียนต่าง ๆ ในที่ตั้ง 5 แห่ง และมีผู้ตอบแบบสอบถาม 265 คน ซึ่งได้เข้าร่วมสัมมนาและประชุมผลการศึกษาพบว่า แบบวัดมีความเชื่อถือได้อยู่ในระดับปานกลาง ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้างและองค์ประกอบที่เหมาะสม และผลจากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของครูที่ต้องการได้รับ การฝึกอบรมอย่างเข้ม ในเรื่องการบริหารจัดการปัญหาวินัยในห้องเรียน

ฮิลล์ (Hill, 1996, p. 1824-A) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาวินัยในโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก ในเขตชานเมืองรัฐคาโรไลนาเหนือ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง การรับรู้ของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ในเรื่องพฤติกรรมนักเรียนที่ถือว่าเป็น การผิดวินัยที่รุนแรง บังคับ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนกรณีการลงโทษนักเรียน โดยการพักการเรียน การงดการเรียนบางรายวิชา การไล่ออกเหมือนนักเรียนเกิดทะเลาะวิวาท มีการต่อสู้ชกต่อยกัน การทำร้ายร่างกาย การพกอาวุธ การเสพหรือจำหน่ายยาเสพติด ด้านผู้สาว เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า ทั้งครูและผู้ปกครองเห็นว่า การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างรุนแรง ทำให้เกิดปัญหาวินัยในโรงเรียน ซึ่งการเกิดปัญหาวินัยนักเรียนมีสาเหตุมาจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สาเหตุสำคัญของการเกิดปัญหาวินัย ได้แก่ การไม่มีวินัยในตนเอง และครูได้ระบุว่าเกิดจากการขาดความร่วมมือของ ผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ปัญหาคความประพฤติของนักเรียน และผู้ปกครองที่อยู่คนเดียวเนื่องจากการหย่าร้าง หรือการตายของผู้ปกครองก็มีส่วนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้การแก้ไขปัญหาวินัยนักเรียนส่วนมากผู้ปกครองและครูเห็นพ้องร่วมกัน ยกเว้นในด้านการต่อสู้ชกต่อย ที่ผู้ปกครองเห็นควรให้ลงโทษการพักการเรียนรายวิชาที่เกิดเรื่องดังกล่าว แต่ครูให้พักการเรียนทุกรายวิชา นอกจากนี้ทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า ควรให้ตำรวจเข้ามาดำเนินการเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างรุนแรง ยกเว้นกรณีการต่อสู้ชกต่อยที่ครูส่วนใหญ่ต้องการให้ตำรวจเข้ามาจัดการ แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยในด้านการปรับปรุงการจัดการ

วินัยนักเรียนทั้งผู้ปกครองและครูเสนอแนะให้กำหนดนโยบายและการลงโทษที่เข้มงวดมากขึ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ให้ดำเนินมาตรการลงโทษอย่างสม่ำเสมอให้ไล่ออกนักเรียนที่มีปัญหาวินัยเรื้อรังให้ตำรวจเข้ามามีส่วนร่วม ใช้คำสั่งสอนทางศาสนาอบรมสั่งสอนนักเรียน

บลูม (Blum, 1997, p. 2348-A) ได้ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการวินัยโรงเรียนจำนวน 26 รูปแบบ ในแง่แนวคิดเชิงทฤษฎี จุดแข็ง จุดอ่อน และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนจากการศึกษาเอกสารสรุปว่า ยังไม่มีวิธีการฝึกที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหาในทุก ๆ สถานการณ์ และไม่มีวิธีการอบรมครั้งใดครั้งหนึ่งมีผลดีในการช่วยให้ครูแก้ปัญหาทางวินัยนักเรียนที่ดีกว่าการฝึกอบรมอื่น ๆ และควรทำการฝึกอบรมการแก้ปัญหาวินัยนักเรียนให้ครบก่อนประจำการหรือนักศึกษาคู ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้มุ่งสำรวจจำนวน โปรแกรมการผลิตครูที่จับให้มีรายวิชาเฉพาะด้านวินัยนักเรียนได้ในหลักสูตร การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามส่งไปยังสถาบันที่จัดหลักสูตรผลิตครูจำนวน 467 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า มีสถาบัน จำนวนร้อยละ 51 ที่จัดรายวิชาวินัยนักเรียนไว้ในหลักสูตร แต่มีร้อยละ 43 เท่านั้น ที่บังคับให้นักเรียน โดยรายวิชาวินัยนักเรียนมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องประวัติของการเกิดวินัยนักเรียน และรูปแบบการแก้วินัยนักเรียน โดยมีเอกสาร ตำรา และโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

ลาเรส (Lares, 1999, p. 4603-A) ได้ศึกษาความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติตามหลักการบริหารจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Total quality management) ในด้านวินัยนักเรียนเพื่อกำหนดคุณภาพของระบบการดูแลจัดการวินัย การแก้ปัญหาวินัยนักเรียนตลอดจนการจัดการอุปสรรคบางประการในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน เพื่อปรับปรุงค่านิยมที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีคุณภาพและระบบของพฤติกรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการไปเยี่ยมชมสำนักงานวินัยนักเรียน นักเรียน ครูและผู้ปกครองในโรงเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำมาให้ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวินัยนักเรียน โดยใช้หลัก TQM เพื่อร่วมกันตัดสินใจว่าปัญหาวินัยในเรื่องใด และช่วงเวลาใด ของการเรียนที่เป็นปัญหาสำคัญตลอดจนร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปหลักการของ TQM ในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียนใช้ประโยชน์เนื่องจากเป็นการทำให้นักเรียนพัฒนาการมีวินัยที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ ทำให้ผู้ใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักเรียนหาแนวทางในบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกันมีผลทำให้นักเรียนรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนและเสริมสร้างความรับผิดชอบในการมีพฤติกรรมของตนเอง หลักการนี้จึงเป็นวิธีการสนับสนุนให้นักเรียนมีวินัยด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นเครื่องมือที่นำไปตีความไม่พอใจหรือโกรธแค้นผู้ใหญ่/โรงเรียน

กู๊ดแมน (Goodman, 2003, p. 1178-A) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจเยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

จากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข/ไม่อยู่นิ่ง พวกซึมเศร้า และพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ความกลัวสิ่งของ หรือสัตว์ เฉพาะบุคคลถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเพียงครูและเพื่อนเยาวชน

สรุปผลที่ได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตัวเองการตัดสินใจเป็นไปด้วยอารมณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำความเข้าใจในทิศทางที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตน โดยเฉพาะการกำกับติดตามพฤติกรรมของนักเรียนและการเข้าร่วมในการวางแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ซึ่งเป็นหลักการมาสู่การศึกษาในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำนวน 62 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำนวน 62 คน โดยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนั้น เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของครู จำนวนเป็น เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale, 1993, pp. 246-250; Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 14-18) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale)

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาความชัดเจนของภาษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและ

ผู้นำทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

5.2 ดร.สถาพร พฤษพิบูล

อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรม

การบริหารและผู้นำทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

5.3 นายวิทยา อรุณแสงฉาน

ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบ

วิทยาลัย ชลบุรี

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนศรีราชา, โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพฯอนุเคราะห์” และ โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยา อําเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

8. หาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

8.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีของเพียร์สัน (Pearson' product moment correlation) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ปรากฏว่า ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .37 – .75 (รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก ข)

8.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ในแต่ละด้านและโดยรวมทั้งฉบับ ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95 และได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงและให้ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ตรวจสอบครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุญาตจากศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ ครูผู้สอน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่แจกไป ได้กลับคืนมา จำนวน 62 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยดำเนินการดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับคืน โดยคัดจากฉบับที่สมบูรณ์มาใช้วิเคราะห์
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละหรือความถี่นำเสนอ

ในรูปตารางและความเรียง

3. การศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์การศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ตามแนวความคิดของเบส (Best, 1977, pp. 371-377) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบค่าที (*t-test*)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจง (t)
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น
F	แทน ค่าสถิติการแจกแจง (F)
MS	แทน ค่าความแปรปรวน (Mean square)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of squares)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน โดยเรียงอันดับตามความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยในการจัดกลุ่ม ค่าความถี่และร้อยละในการนำเสนอ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน โดยวิธีการทดสอบค่าที (*t-test*) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยในการจัดกลุ่ม ค่าความถี่และร้อยละในการนำเสนอ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	จำนวน (286)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	7	11.29
หญิง	55	88.71
รวม	62	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	51	82.25
สูงกว่าปริญญาตรี	11	17.75
รวม	62	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 10 ปี	46	74.19
10-20 ปี	12	19.36
มากกว่า 20 ปี	4	6.45
รวม	62	100.00

จากตารางที่ 2 สถานภาพของครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี พบว่าครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 88.71 ส่วนครูเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.29 ส่วนวุฒิการศึกษาพบว่าครูที่จบปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 82.25 และครูที่จบสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75 และประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 74.19 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 19.36 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครู	<i>n</i> = 62		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.81	.55	มาก	4
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.80	.53	มาก	5
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.83	.42	มาก	2
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือ นักเรียน	3.85	.49	มาก	1
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.82	.42	มาก	3
รวม	3.82	.38	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การมีส่วนร่วมของครู ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	n = 62		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.83	.57	มาก	2
2. ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคลร่วมกับบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.80	.56	มาก	4
3. ความหลากหลายของเครื่องมือที่ครูใช้ในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.79	.60	มาก	5
4. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)	3.82	.61	มาก	3
5. การใช้ระเบียบสะสมเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน	3.79	.70	มาก	6
6. การวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนแต่ละบุคคล	3.87	.73	มาก	1
7. การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการให้ข้อมูลนักเรียน โดยการออกเยี่ยมบ้าน	3.77	.66	มาก	7
8. โรงเรียนจัดเวลาและอำนวยความสะดวกให้ครูที่ปรึกษาในการออกเยี่ยมบ้าน	3.75	.73	มาก	8
รวม	3.81	.55	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนแต่ละบุคคล รองลงมาคือ ครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียน

การมีส่วนร่วมของครู ด้านการคัดกรองนักเรียน	n = 62		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ใช้ข้อมูลเกณฑ์มาตรฐานมาวิเคราะห์ แบ่งกลุ่มนักเรียน	3.77	.63	มาก	6
2. มีการจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	3.83	.60	มาก	2
3. ครูที่ปรึกษา,ฝ่ายบริหารและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม	3.75	.64	มาก	7
4. โรงเรียนทำการชี้แจงข้อมูลจากแบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าใจตรงกัน	3.79	.60	มาก	4
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองเพื่อการแบ่ง กลุ่มนักเรียนเรียน ต้องมีความน่าเชื่อถือ	3.80	.62	มาก	3
6. ผู้ปกครองยอมรับการแบ่งกลุ่มนักเรียน ตามการวิเคราะห์คัดกรองของโรงเรียน	3.79	.61	มาก	5
7. โรงเรียนและผู้ปกครองต้องรักษาความลับ ผลการคัดกรองนักเรียน	3.85	.56	มาก	1
รวม	3.80	.53	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนและผู้ปกครองต้องรักษาความลับผลการคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือมีการจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และผลการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองเพื่อการแบ่งกลุ่มนักเรียนเรียน ต้องมีความน่าเชื่อถือ ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการส่งเสริมนักเรียน

การมีส่วนร่วมของครู ด้านการส่งเสริมนักเรียน	n = 62		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การสำรวจความสำคัญของนักเรียนในการจัดกิจกรรม	3.79	.44	มาก	6
2. การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่ครูที่ปรึกษา	3.80	.62	มาก	5
3. จัดกิจกรรมโฮมรูมและมีการบันทึกการจัดกิจกรรม	3.87	.55	มาก	2
4. การจัดประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	3.83	.48	มาก	3
5. การตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้กำลังใจและแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง	3.82	.55	มาก	4
6. การประเมินผลและสรุปรายงานในการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	3.90	.56	มาก	1
รวม	3.83	.42	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การประเมินผลและสรุปรายงานในการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาคือ จัดกิจกรรมโฮมรูมและมีการบันทึกการจัดกิจกรรม และการจัดประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

การมีส่วนร่วมของครู ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	n = 62		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.93	.53	มาก	1
2. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น แก่นักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง โดยใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษา	3.91	.58	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม เช่น เข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม	3.80	.53	มาก	4
4. จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อนในสถานศึกษา	3.77	.63	มาก	6
5. จัดบรรยายภาคภายในโรงเรียนให้รื่นรม น่ายุ่	3.87	.63	มาก	3
6. การรายงานและประเมินผลในการดำเนินงานการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน	3.80	.67	มาก	5
รวม	3.85	.49	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น แก่นักเรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง โดยใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษา และจัดบรรยายภาคภายในโรงเรียนให้รื่นรมน่ายุ่ ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการส่งต่อ

การมีส่วนร่วมของครู ด้านการส่งต่อ	n = 62		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ให้มีการแยกกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มมีปัญหา เพื่อการส่งต่อมีความชัดเจน	3.87	.71	มาก	2
2. การชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็น ในการส่งต่อ	3.87	.68	มาก	1
3. การประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียน ภายใน โรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน	3.85	.64	มาก	3
4. การประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องภายนอก	3.82	.58	มาก	4
5. การสนับสนุนด้านงบประมาณ ยานยนต์ และ บุคลากรในการส่งต่อนักเรียนของสถานศึกษา	3.77	.61	มาก	6
6. การประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน การส่งต่อนักเรียน	3.74	.57	มาก	7
7. รายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดและ ผู้เกี่ยวข้อง	3.79	.63	มาก	5
รวม	3.82	.42	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการส่งต่อ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ รองลงมาคือ ให้มีการแยกกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มมีปัญหาเพื่อการส่งต่อมีความชัดเจน และการประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน โรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของครู	ชาย				หญิง			
	$n = 7$		ระดับ	อันดับ	$n = 55$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	.59	มาก	3	3.78	.54	มาก	4
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.89	.34	มาก	5	3.78	.55	มาก	5
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.09	.13	มาก	1	3.80	.43	มาก	2
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	4.04	.48	มาก	2	3.82	.49	มาก	1
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.97	.32	มาก	4	3.79	.43	มาก	3
รวม	4.00	.24	มาก		3.80	.39	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ครูผู้ชายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมาคือด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ส่วนครูผู้หญิงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของครู	ชาย		หญิง		t	p
	(n = 7)		(n = 55)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	.59	3.78	.54	.928	.383
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.89	.34	3.78	.55	.717	.489
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.09	.13	3.80	.43	1.738	.087
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	4.04	.48	3.82	.49	1.124	.295
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.97	.32	3.79	.43	1.341	.213
รวม	4.00	.24	3.80	.39	1.316	.193

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ที่เป็นครูผู้ชายและครูผู้หญิง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วมของครู	ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
	n = 51		ระดับ	อันดับ	n = 11		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.83	.52	มาก	4	3.67	.66	มาก	3
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.81	.51	มาก	5	3.72	.62	มาก	1
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.86	.40	มาก	3	3.69	.48	มาก	2
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	3.91	.42	มาก	1	3.56	.68	มาก	4
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.87	.39	มาก	2	3.53	.45	มาก	5
รวม	3.86	.36	มาก		3.63	.46	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ครูที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ครูที่มีวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามวุฒิกการศึกษา

การมีส่วนร่วมของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>(n = 51)</i>		<i>(n = 11)</i>			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.83	.52	3.67	.66	.776	.452
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.81	.51	3.72	.62	.447	.662
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.86	.40	3.69	.48	1.093	.294
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	3.91	.42	3.56	.68	2.226*	.030
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.87	.39	3.53	.45	2.336*	.036
รวม	3.86	.36	3.63	.46	1.524	.152

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ครูที่วุฒิกการศึกษาปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
 จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงาน

การมีส่วนร่วมของครู	ไม่เกิน 10 ปี			10-20 ปี			มากกว่า 20 ปี					
	$n = 46$	ระดับ	อันดับ	$n = 12$	ระดับ	อันดับ	$n = 12$	ระดับ	อันดับ			
	\bar{X}	SD		\bar{X}	SD		\bar{X}	SD				
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.79	.57	มาก	4	3.76	.43	มาก	5	4.09	.71	มาก	2
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.77	.56	มาก	5	3.78	.38	มาก	4	4.21	.52	มาก	1
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.85	.42	มาก	1	3.79	.37	มาก	3	3.75	.61	มาก	5
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	3.83	.47	มาก	2	3.84	.46	มาก	1	4.08	.82	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.81	.44	มาก	3	3.83	.38	มาก	2	3.85	.40	มาก	4
รวม	3.81	.40	มาก		3.80	.30	มาก		3.99	.45	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน ส่วนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู
ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	p
ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.363	2	.182	.586	.560
	ภายในกลุ่ม	18.283	59	.310		
	รวม	18.646	61			
ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.730	2	.365	1.288	.283
	ภายในกลุ่ม	16.713	59	.283		
	รวม	17.443	61			
ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.076	2	.038	.210	.812
	ภายในกลุ่ม	10.755	59	.182		
	รวม	10.832	61			
ด้านการป้องกันและ ช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.230	2	.115	.463	.631
	ภายในกลุ่ม	14.664	59	.249		
	รวม	14.895	61			
ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.011	2	.006	.030	.970
	ภายในกลุ่ม	11.138	59	.189		
	รวม	11.150	61			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.134	2	.067	.436	.649
	ภายในกลุ่ม	9.043	59	.153		
	รวม	9.177	61			

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี
ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี
โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยศึกษาจากครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จำนวนทั้งหมด 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิกิรท์ (Likert's five rating scale) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ตั้งแต่ .37 - .75 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาใช้สถิติการทดสอบค่าที (*t-test*) และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งมีแนวทางในการวิจัยสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนแต่ละบุคคล รองลงมาคือ ครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ตามลำดับ

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนและผู้ปกครองต้องรักษาความลับผลการคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือมีการจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองเพื่อการแบ่งกลุ่มนักเรียนเรียนต้องมีความน่าเชื่อถือ ตามลำดับ

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การประเมินผลและสรุปรายงานในการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาคือ จัดกิจกรรมโฮมรูม และมีการบันทึกการจัดกิจกรรม และการจัดประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามลำดับ

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น แก่นักเรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง โดยใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษา และจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ร่มรื่น น่าอยู่ ตามลำดับ

1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ รองลงมาคือ ให้มีการแยกกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มมีปัญหาเพื่อการส่งต่อมีความชัดเจน และการประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นปัญหาทางสังคมของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ นีละนนท์ (2555, หน้า 68) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล สกกุลสัมพันธ์ศรี (2555, หน้า 77) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนเอื้อต่อการทำงาน ชุมชน องค์กร หน่วยงานราชการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการ ด้านอาชีพต่างๆ มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุดม แก้วพรายดา (2556, หน้า 88) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวลิต จินดารัตน์ (2551, หน้า 61) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวกรวดเร็ว และโรงเรียนมีการดำเนินการให้ครูสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนเกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นและศรัทธา ครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลความถูกต้องที่ได้รับจากนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนสร้างแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ นิละนันท์ (2555, หน้า 69) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาส นาคประวัตติ (2553, หน้า 72) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนและผู้ปกครองให้ความสำคัญและความร่วมมือในการคัดกรองนักเรียน มีการให้ข้อมูลเพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องมีแนวทางพัฒนาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายดา (2556, หน้า 88) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ นิละนันท์ (2555, หน้า 70) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิยา งามศิริ (2553, หน้า 67) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวลิต จินดารัตน์ (2551, หน้า 61) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีการประเมินผลและสรุปรายงานในการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมและมีการบันทึกการจัดกิจกรรมและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายดา (2556, หน้า 89) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ นิละนันท์ (2555, หน้า 71) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาส นาคประวัตติ (2553, หน้า 72) ได้ศึกษา การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว ด้านการส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวลิต จินดารัตน์ (2551, หน้า 61) ได้ศึกษาการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนร่วมมือกันในการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ ของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูให้คำปรึกษาแนะนำ เบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง มีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ให้ร่มรื่น มีบรรยากาศที่น่าอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุตร์ แก้วพรายดา (2556, หน้า 89) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ นิละนันท์ (2555, หน้า 71) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิยา งามศิริ (2553, หน้า 67) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก เมื่อพิจารณาข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการอธิบายชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน มีการประสานงานกับ

ครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2556, หน้า 90) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการส่งต่อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ นิตะนันท์ (2555, หน้า 72) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฐาณิยา งามศิริ (2553, หน้า 67) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก เพศชายและเพศหญิงก่อนที่จะมาเป็นครูก็ต้องได้รับการศึกษา ได้รับการอบรมในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และไม่ว่าครูจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงต่างให้ความสำคัญให้ความรู้ ให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนทุกคน โดยไม่ได้แบ่งแยกว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง ดังนั้น ครูที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิงจึงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล สกกุลสัมพันธ์ศรี (2555, หน้า 83) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรกมล ใจช่วย (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโจดทิมทาราม สังกัดเทศบาลนครระยอง จำแนกตามเพศ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโจดทิมทาราม สังกัดเทศบาลนครระยอง มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร นิ่มนวล (2547)

ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงศจันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศโดยรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ครูมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสนอความคิด การร่วมตัดสินใจและดำเนินการในเรื่องต่างๆ อาจจะแตกต่างกันออกไปแต่นั้นไม่มีความสำคัญเพราะ ครูถึงแม้จะมีวุฒิการศึกษาต่างกันก็มีความต้องการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพล สกุลสัมพันธ์ศรี (2555, หน้า 82) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร ยศหล้า (2549) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตห้วยขวางในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์สุขสวัสดิ์ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทร์หา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จะได้รับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากทั้งโรงเรียนและจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งมีการศึกษาแนวทางปฏิบัติงานด้วยตัวเอง เพื่อพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ ทำให้ครูในยุคปัจจุบันมีแนวทางในการปฏิบัติงานใกล้เคียงกัน จึงส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชอุ่ม แก้วพรายตา (2556, หน้า 92) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ สวนจันทร์ (2553, หน้า 63) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยะของ เขต 1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรจัดเวลาและอำนวยความสะดวก ให้ครูที่ปรึกษาในการออกเยี่ยมบ้าน ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการให้ข้อมูลนักเรียน โดยการออกเยี่ยมบ้าน และการใช้ระเบียบสะสมเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษา, ฝ่ายบริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรมี ส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มมากขึ้น ใช้ข้อมูลเกณฑ์มาตรฐานมาวิเคราะห์แบ่งกลุ่มนักเรียน ให้ผู้ปกครองขอรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามการวิเคราะห์คัดกรองของโรงเรียน
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรสำรวจความสำคัญของนักเรียนในการจัดกิจกรรม จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โยมธรมแก่ครูที่ปรึกษา และการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้กำลังใจและแก้ปัญหาร่วมกับผู้ปกครอง
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา มีการรายงานและประเมินผลในการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียน ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม เช่น เข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม
5. ด้านการส่งต่อ ควรมีการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินการส่งต่อนักเรียน อย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ ขานยนต์ และบุคลากรในการส่งต่อนักเรียนของ สถานศึกษา มีการรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ นิละนันท์. (2555). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิตติศักดิ์ จุลมณฑล. (2554). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559. กรุงเทพฯ: พิมพ์พัฒนา.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2552). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). คู่มือวิทยากรระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: กิจการโรงพิมพ์.
- กาญจนา บุญเคน. (2554). สภาพและการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). บุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรี โพธิ์สำนัก. (2550). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). *หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร*. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จรินทร์ มณีนุ่ม. (2551). *การปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก*
กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดท่าใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จรรยา จินายน. (2546). *ปัญหาการบริหารปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ*
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์หา จันทร์สุขสวัสดิ์. (2546). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา*
ของโรงเรียนอนุบาลจันทร์หา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรพงษ์ พวงงามชื่น. (2556). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่า*
ชุมชน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- จารุวรรณ กันธารัตน์. (2547). *สภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา*
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3: กรณีศึกษา
โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 และ 4. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จีรพันธ์ สายสร้อย. (2552). *การดำเนินงานความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฉัตรกมล ใจช่วย. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับ*
นักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโหนดิมธรรม สังกัดเทศบาลนครระยอง.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เขาวลิต จินดารัตน์. (2551). *ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- โชคชัย อาษาสนา .(2555).ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ทุ่งเหยียงพิทยาคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยณรงค์ ลังกา. (2555). ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาและ
ครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวน สุขเจริญ. (2553). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพร แสงประดับ. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
ประจำเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางการได้ยิน ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ฐานิยา งามศิริ. (2552). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ชัย સાไพรวลัย. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เดชา พูลวงศ์. (2549). ปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จังหวัดชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา
- บันลือ ชุบลมาตย์. (2547). ปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*.
กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาส นาคประวดี. (2553). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/ โรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา*
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประภูศักดิ์ บัวดีป. (2552). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน*
ภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ประเสริฐ สวานจันทร์. (2553). *การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปารีวรรณ โครตขมภู. (2554). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ*
โรงเรียนชำม้อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิ่นปภากร จันธิดา. (2556). *สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*
กลุ่มเครือข่าย เข็ม-โพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีดี เปรมภูษิตานนท์. (2552). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือ*
นักเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรสวรรค์ สอนสุภาพ. (2553). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน*
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านดาดคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรทิพย์ เจริญสุข. (2548). *สภาพปัญหาในการดำเนินดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ*
นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายดา. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรชนก พันธสาร. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านนาเยี่ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มงคล จันทร์ส่อง. (2544). ระดับความรู้และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑา จำปาเหลือง. (2548). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรวด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชัน อัจฉริยะ. (2548). การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี. (2556). แผนปฏิบัติการ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี. ชลบุรี: โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี.
- รอชิต๊ะ หะยีสาแม็ง. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านมะนังยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เรณู ศรีสุภา. (2555). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านค้าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละของ เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วิจิตร นิ่มนวล. (2547). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงศ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีรศักดิ์ เถาหมอ. (2552). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุกัญญา นิลเพชร. (2550). ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชา จันทร์เอม. (2533). จิตวิทยาเด็กเกร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเทพ ทรัพย์อาภรณ์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความทอดอของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาลี ทองงาม. (2555). การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัด โคนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมปอง สุทธิเลิศอรุณ. (2550). การศึกษายทบาทและแนวของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมศักดิ์ วรรณศิริ. (2550). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือครู ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม เส้นทางสู่ครุมืออาชีพ. กรุงเทพฯ. ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เล่ม 8. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18. (2556). การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18.
- ตำรวจ ดงสืบชาติ. (2549). การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรชุน กิตติโสภากัลยณ์. (2555). ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำนวยการ เชื้อแจก. (2548). ปัญหาการทำวิจัยชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำพล สกุลสัมพันธ์ศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพร ยศหล้า. (2549). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อัธนา มงคลสินธุ์. (2548). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Barnes, R. A. (1995). African parents involvement in their children schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(5), 3152-A.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education* (3rd ed.). New Jersey: Prentice hall.
- Blum, M. H. (1997). The preserve teacher's educational training in classroom discipline: A national survey of teacher educational programs. *Dissertation Abstracts International*, 55(8), 2348-A.
- Brooks-Klein, V. (1997). Validation of the teacher variance inventory (Revised) and its relationship to the survey of attitudes toward children. *Dissertation Abstracts International*, 56(6), 2169-A.
- Cronbach, L. J. (1985). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper Collins.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural development participation: Concept and measure for project design implementation and evaluation: Rural development committee center for international studies*. New York: Cornell University Press.
- Goodman, R. (2003) Using the strengths and difficulties questionnaire (SDQ) to screen for child psychiatric discipline in a community samples. *Dissertation Abstracts International*, 65(10), 1178-A.
- Herzberg, F. (1969). *The motivation to work*. New York: Jonh Wiley and Sons.
- Hill, R. S. (1996). Parent and teacher perceptions of discipline problems and solutions in small, Urban, Western Piedmont North Carolina High Schools (Urban Educational). *Dissertation Abstracts International*, 54(8), 1824-A.
- Lares, J. S. (1999). Total quality management asa means to improve the process of student Discipline. *Dissertation Abstracts International*, 56(5), 4603-A.
- Likert, R. (1993). *The human resources: Case and concenpt*. New York: Hart Court. Bruce B. World in Cooperated.

- Priest, R. H. (2004). *Utilization of computer technology by science teacher in public high school and the impact of standardized testing*. Retrieved from <http://www.lib.umi.com/dissertation/fullcit/3108640>
- Rodriguez, C. (2007). ICT for educational and development (Electronic version). *Dissertation Abstracts International*, 94(4), 3-9-A.
- Teed, C. M. (2002). Meeting students' social and emotional need: Elementary teacher' perceptions of counseling in the classroom. *Dissertation Abstracts International*, 63(5), 1715-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือการหาคุณภาพเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑.๘/ว.๑๗๘๔

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิจัย
๒. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นายภูมิเดช สุขอ้วน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส ๕๖๕๕๐๒๓๓ ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑.๘/ ว.๑๗๘๕

ศูนย์วัดกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นายภูมิเดช สุขอ้วน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส ๕๖๕๕๐๒๓๓ ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ศูนย์วัดกรรมการบริหารผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์วัดกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์วัดกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๖๒๑.๘/ว.๑๗๘๐

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายภูมิเดช สุขอ้วน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา รหัส ๕๖๕๕๐๒๓๓ ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.สุวัฒน์ ไชยชมภู ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์จะขออนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๑๔-๕๘๑๑

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
2. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับ ครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
3. ผู้วิจัยขอรับรองว่า คำตอบของท่านจะไม่เปิดเผยและไม่กระทบต่อเสถียรภาพในการทำงานของท่านเพราะข้อมูลเหล่านี้จะนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเท่านั้น
4. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน
 ด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายภูมิเดช สุขอ้วน
 นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

ไม่เกิน 10 ปี

10-20 ปี

มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี คำแนะนำ ในการตอบ ให้ท่านพิจารณาระดับในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของท่าน โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงว่ามีมาน้อยเพียงใด โดยมีเกณฑ์แบ่งวัดค่าในระดับปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมงานน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมงานน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมงานปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมงานมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมงานมากที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2	ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคลร่วมกับบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง					
3	ความหลากหลายของเครื่องมือที่ครูใช้ในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
4	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)					
5	การใช้ระเบียบสะสมเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน					
6	การวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนแต่ละบุคคล					
7	การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการให้ข้อมูลนักเรียน โดยการออกเยี่ยมบ้าน					
8	โรงเรียนจัดเวลาและอำนวยความสะดวกให้ครูที่ปรึกษาในการออกเยี่ยมบ้าน					
9	ด้านการคัดกรองนักเรียน ใช้ข้อมูลเกณฑ์มาตรฐานมาวิเคราะห์แบ่งกลุ่มนักเรียน					
10	มีการจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
11	ครูที่ปรึกษา, ฝ่ายบริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม					
12	โรงเรียนทำการชี้แจงข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน					
13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองเพื่อการแบ่งกลุ่มนักเรียนเรียน ต้องมีความน่าเชื่อถือ					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
14	ผู้ปกครองยอมรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามการวิเคราะห์คัดกรองของโรงเรียน					
15	โรงเรียนและผู้ปกครองต้องรักษาความลับผลการคัดกรองนักเรียน					
16	ด้านการส่งเสริมนักเรียน การสำรวจความสำคัญของนักเรียนในการจัดกิจกรรม					
17	การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่ครูที่ปรึกษา					
18	จัดกิจกรรมโฮมรูมและมีการบันทึกการจัดกิจกรรม					
19	การจัดประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม					
20	การตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้กำลังใจและแก้ปัญหาร่วมกับผู้ปกครอง					
21	การประเมินผลและสรุปรายงานในการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ					
22	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
23	การให้คำปรึกษาเบื้องต้น แก่นักเรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง โดยใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษา					
24	การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม เช่น เข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม					
25	จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา					
26	จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้รื่นรม น่ายู่					
27	การรายงานและประเมินผลในการดำเนินงานการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
28	ด้านการส่งต่อ ให้มีการแยกกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มมีปัญหา เพื่อการส่งต่อมีความชัดเจน					
29	การชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็น ในการส่งต่อ					
30	การประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน โรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน					
31	การประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายนอก					
32	การสนับสนุนด้านงบประมาณ ขานยนต์ และบุคลากร ในการส่งต่อนักเรียนของสถานศึกษา					
33	การประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการส่งต่อ นักเรียน					
34	รายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง					

ภาคผนวก ค

คำอธิบายจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	
1.	.65	1.	.53
2.	.75	2.	.65
3.	.44	3.	.70
4.	.63	4.	.74
5.	.55	5.	.54
6.	.75	6.	.48
7.	.68	5. ด้านการส่งต่อ	
8.	.56	1.	.53
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน		2.	.51
1.	.65	3.	.64
2.	.73	4.	.65
3.	.55	5.	.69
4.	.59	6.	.68
5.	.63	7.	.42
6.	.61		
7.	.56		
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน			
1.	.59		
2.	.61		
3.	.37		
4.	.67		
5.	.58		
6.	.60		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ .95